

భారతదేశ చరిత్ర

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం - ముఖ్య సంఘటనలు

- ★ 1885 డిసెంబరు 28 న భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌ను స్థాపించారు.
- ★ 1885 - 1905 మధ్య కాలాన్ని మితవాద దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1905-20 మధ్య కాలాన్ని అతివాద దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1905 జులై 20 న బెంగాల్ విభజన ప్రకటన వెలువడింది.
- ★ 1906 డిసెంబరు 31 న ముస్లిం లీగ్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1907 లో సూరత్‌లో కాంగ్రెస్ సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశంలోనే కాంగ్రెస్ నాయకులు అతివాదులు, మితవాదులుగా విడిపోయారు.
- ★ 1908 ఏప్రిల్ 30 న ఖుదీరాంబోస్‌ను ఉరి తీశారు.
- ★ 1909 మే 21 న మింటోమార్లే సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టారు.
- ★ 1911 లో బెంగాల్ విభజనను రద్దు చేశారు.
- ★ 1912 లో రాజధానిని కోల్ కతా (నాటి కలకత్తా) నుంచి దిల్లీకి మార్చారు.
- ★ 1913 నవంబరు 1 న శాన్ ఫ్రాన్సిస్కోలో గదర్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1914-18 మధ్య కాలంలో మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం జరిగింది.
- ★ 1915 జనవరిలో గాంధీజీ దక్షిణాఫ్రికా నుంచి భారత్ కు తిరిగి వచ్చారు.
- ★ 1916 లో గాంధీజీ సబర్కతి ఆశ్రమాన్ని స్థాపించారు.
- ★ 1915 ఫిబ్రవరి 19 న గోపాలకృష్ణ గోఖలే మరణించారు.
- ★ 1916 లో లఖ్ నపూ (లక్నో) ఒడంబడిక జరిగింది.
- ★ 1916 లో హోమ్ రూల్ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1917 లో చంపారన్ సత్యాగ్రహం జరిగింది.
- ★ 1917 లో అనిబిసెంట్ భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ కు తొలి మహిళా అధ్యక్షురాలిగా (కోల్ కతా) ఎన్నికయ్యారు.
- ★ 1918 అహ్మదాబాద్ లో నూలు మిల్లల సందర్శన జరిగింది.
- ★ 1919 లో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1919 ఏప్రిల్ 6 న రౌలట్ చట్టం చేశారు.
- ★ 1919 ఏప్రిల్ 13 న జలియన్ వాలాబాగ్ ఉదంతం చోటుచేసుకుంది.
- ★ 1919 లో హంట్ కమిషన్ ఏర్పాటైంది.
- ★ 1919 డిసెంబరు 5 న మాంటేగ్ ఛెమ్స్ ఫోర్డ్ సంస్కరణలను ప్రకటించారు.
- ★ 1920 లో ఎం.ఎన్. రాయ్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియాను స్థాపించారు.
- ★ 1920 లో బాలగంగాధర తిలక్ మరణించారు.
- ★ 1920-47 మధ్య కాలాన్ని గాంధీజీ దశగా పేర్కొంటారు.
- ★ 1920-22 మధ్య సహాయ నిరాకరణోద్యమం జరిగింది.
- ★ 1922 ఫిబ్రవరి 5 న చౌరీ-చౌరా ఉదంతం చోటుచేసుకుంది.
- ★ 1922 లో కేరళలో మోప్పాల తిరుగుబాటు జరిగింది.

- ★ 1923 లో స్వరాజ్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1925 లో కకోరీ కుట్ర కేసు నమోదైంది.
- ★ 1927 లో బట్లర్ కమిషన్, సైమన్ కమిషన్లను ఏర్పాటుచేశారు.
- ★ 1928 లో మోతీలాల్ నెహ్రూ ఒక రిపోర్ట్ను రూపొందించారు.
- ★ 1928 లో లాలాజపతిరామ్ మరణించారు.
- ★ 1928 లో చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ హిందూస్థాన్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లికన్ అసోసియేషన్ను స్థాపించారు.
- ★ 1929 ఏప్రిల్ 8 న భగత్ సింగ్, భతుకేశ్వర్ దత్ దిల్లీలోని కేంద్ర శాసనసభపై బాంబులు వేశారు.
- ★ 1929 డిసెంబరు 31 న లాహోర్లో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశానికి నెహ్రూ అధ్యక్షత వహించారు.
- ★ 1929 లో శారదా వివాహ చట్టాన్ని రూపొందించారు.
- ★ 1929 అక్టోబరు 31 న భారత్ కు డొమినియన్ ప్రతిపత్తి కల్పించారు.
- ★ 1930 మార్చి 12 న ఉప్పు సత్యాగ్రహం జరిగింది.
- ★ 1931 ఫిబ్రవరి 27 న చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ ఎన్ కౌంటర్ జరిగింది.
- ★ 1931 మార్చి 23 న భగత్ సింగ్, రాజ్ గురు, సుభదేవ్లను ఉరి తీశారు.
- ★ 1930 నవంబరు 30 న మొదటి రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1931 సెప్టెంబరు 7 న రెండో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1932 నవంబరు 17 న మూడో రౌండ్ టేబుల్ సమావేశం జరిగింది.
- ★ 1931 మార్చి 5 న గాంధీ - ఇర్విన్ ఒప్పందం కుదిరింది.
- ★ 1932 ఆగస్టు 16 న కమ్యూనల్ అవార్డును ప్రకటించారు.
- ★ 1932 లో పూనా ఒడంబడిక జరిగింది.
- ★ 1935 లో భారత ప్రభుత్వ చట్టాన్ని రూపొందించారు.
- ★ 1937 లో 1935 చట్టం ప్రకారం ఎన్నికలు జరిగాయి.
- ★ 1938 హరిపుర కాంగ్రెస్ సమావేశంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ను అధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకున్నారు.
- ★ 1939 లో త్రిపురలో జరిగిన కాంగ్రెస్ సమావేశంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యారు. ఈ ఎన్నికల్లో భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య ఓడిపోయారు.
- ★ 1939 - 45 మధ్య కాలంలో రెండో ప్రపంచయుద్ధం జరిగింది.
- ★ 1939 లో నేతాజీ ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ పార్టీని స్థాపించారు.
- ★ 1939 కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గాలు రాజీనామా చేశాయి.
- ★ 1940 ఆగస్టు 10 న ఆగస్టు ప్రతిపాదనలకు సంబంధించిన ప్రకటన వెలువడింది.
- ★ 1940 అక్టోబరు 17 వ్యక్తి సత్యాగ్రహ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది.
- ★ 1942 మార్చి 11 క్రిప్స్ రాయబారం
- ★ 1942 ఆగస్టు 8 క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం మొదలైంది.
- ★ 1946 క్యాబినెట్ మిషన్ ప్రణాళికను రూపొందించారు.
- ★ 1946 లో నెహ్రూ అధ్యక్షతన తాత్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పాటైంది.
- ★ 1947 మార్చి 24 న మౌంట్ బాటన్ గవర్నర్ జనరల్ గా నియమితులయ్యారు.
- ★ 1947 ఆగస్టు 15 న భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం లభించింది.

ప్రముఖుల సమాధులు

★ మహాత్మాగాంధీ	-	రాజ్ పూట్
★ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ	-	శాంతిస్థల్
★ బి.ఆర్. అంబేద్కర్	-	చైత్యభూమి
★ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి	-	విజయ్ పూట్
★ గుల్జారీలాల్ నందా	-	నారాయణ్ పూట్
★ ఇందిరాగాంధీ	-	శక్తి స్థల్
★ మొరార్జీ దేశాయ్	-	అభయ్ పూట్
★ చరణ్ సింగ్	-	కిసాన్ పూట్
★ జగ్జీవన్ రామ్	-	సమతాస్థల్
★ రాజీవ్ గాంధీ	-	వీర్ భూమి
★ పి.వి. నరసింహారావు	-	జ్ఞాన్ భూమి
★ దేవీలాల్	-	సంఘర్స్థల్
★ జ్ఞానీ జైల్ సింగ్	-	ఏక్తా స్థల్

సంస్థలు - స్థాపకులు

★ భూస్వామ్య సంస్థ	-	ద్వారకానాథ్ రాగూర్
★ బ్రిటిష్ ఇండియా అసోసియేషన్	-	దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్
★ బాంబే అసోసియేషన్	-	జగన్నాథ శంకర సేథ్
★ ఈస్టిండియా అసోసియేషన్	-	దాదాభాయ్ నౌరోజీ
★ పూనా సార్వజనీక సభ	-	ఎం.జి. రనడే, జి.వాసుదేవ జోషి, ఎన్. హెచ్. చింపూకర్
★ ఇండియన్ అసోసియేషన్	-	సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ, ఆనందమోహన్ బోస్
★ మద్రాస్ మహాసభ	-	సుబ్రమణ్యం అయ్యర్, వీరరాఘవాచారి, పి.ఆనందాచార్యులు, రంగయ్య నాయుడు
★ బొంబాయి (ప్రెసిడెన్సీ) అసోసియేషన్	-	ఫిరోజ్ షా మెహతా, కె.టి.తెలాంగ్
★ భారత జాతీయ కాంగ్రెస్	-	ఎ.బి.హ్యూమ్

ప్రముఖులు - బిరుదులు

★ దాదాభాయ్ నౌరోజీ	-	గ్రాండ్ ఓల్డ్ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా
★ సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ	-	ఇండియన్ బర్న్స్, ఇండియన్ సిసిరో, ఇండియన్ డెమోస్ట్రనీస్, సిల్వర్ టంగ్ ఆరేటర్
★ గోపాలకృష్ణ గోఖలే	-	మహారాష్ట్ర సోక్రటీస్, మహారాష్ట్ర రత్నం, భారతదేశ వజ్రం
★ బాలగంగాధర తిలక్	-	లోకమాన్య, ముంబయి పులి, భారతదేశానికి కిరీటం లేని రాజు, దేశభక్తుల్లో రాజు
★ లాలాలజపతిరాయ్	-	పంజాబ్ కేసరి
★ బిపిన్ చంద్రపాల్	-	బెంగాల్ డాంటన్, బెంగాల్ విప్లవ పిత
★ రవీంద్రనాథ్ రాగూర్	-	గురుదేవ్, విశ్వకవి
★ చిత్తరంజన్ దాస్	-	దేశబంధు
★ గాంధీజీ	-	జాతిపిత, మహాత్మా, బాపూజీ, కైజర్-ఇ-హింద్, హిందూదేశ సింహం
★ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ	-	చాచా, నవభారత నిర్మాత, పండిట్

★ సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్	-	ఇండియన్ బిస్నెస్
★ సరోజినీ నాయుడు	-	భారత కోకిల
★ సుభాష్ చంద్రబోస్	-	నేతాజీ
★ జయప్రకాశ్ నారాయణ్	-	లోక్ నాయక్

పత్రికలు - స్థాపకులు

★ బెంగాల్ గెజిట్	-	జేమ్స్ అగస్ట్స్ హిక్కి
★ సంవాద కౌముది, మిరాతుల్ అక్బర్	-	రాజా రామమోహన్ రాయ్
★ బంగ దర్శన్	-	బంకించంద్ర ఛటర్జీ
★ అమృత్ బజార్	-	శిశిర్ కుమార్ ఘోష్
★ ది బెంగాలీ, సంజీవిని	-	సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
★ కేసరి, మరాఠా	-	బాలాగంగాధర తిలక్
★ ఇండియన్ మిర్రర్	-	కేశవచంద్ర సేన్
★ ది హిందూ	-	సుబ్రమణ్యం అయ్యర్
★ ఈస్ట్ ఇండియన్	-	హెన్రీడిరోజియో
★ సోమ ప్రకాశ	-	ద్వారకానాథ్ విద్యాభూషణ్
★ వందేమాతరం	-	అరవింద్ ఘోష్
★ న్యూ ఇండియా, కామన్ వీల్	-	అనిబిసెంట్
★ అల్ హిలాల్, అల్ బలాగ్	-	మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్
★ ద లీడర్	-	మదన్ మోహన్ మాలవీయ
★ తల్వార్	-	బీరేంద్రనాథ్ ఛటోపాధ్యాయ
★ ధ్రీ హిందూస్థాన్	-	తారక్ నాథ్ దాస్
★ ది వర్కర్	-	ఎం.ఎన్. రాయ్
★ హిందూస్థాన్ టైమ్స్	-	శ్యామ్ జీ కృష్ణవర్మ
★ సంధ్య	-	బి.బి. ఉపాధ్యాయ
★ బహిష్కృత భారత్, మూక్ నాయక్	-	బి.ఆర్. అంబేద్కర్
★ యంగ్ ఇండియా, హరిజన్, నవజీవన్, ఇండియన్ ఓపీనియన్	-	గాంధీజీ
★ నేషనల్ హెరాల్డ్	-	జవహర్ లాల్ నెహ్రూ
★ ఆంధ్ర ప్రకాశిక	-	ఎ.పి. పార్థసారథి నాయుడు
★ కృష్ణా పత్రిక	-	కొండా వెంకటప్పయ్య
★ ఆంధ్ర పత్రిక	-	కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
★ సతీహితబోధిని	-	కందుకూరి వీరేశలింగం
★ బాల పత్రిక	-	న్యాయపతి రాఘవరావు

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. ఇండియన్ అసోసియేషన్‌ను స్థాపించింది ఎవరు?
 - 1) మహదేవ గోవింద రనడే
 - 2) బాలగంగాధర తిలక్
 - 3) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
 - 4) గోపాలకృష్ణ గోఖలే
2. అమృత్‌బజార్ పత్రికను ఎవరు స్థాపించారు?
 - 1) సుబ్రమణ్య అయ్యర్
 - 2) శిశిర్‌కుమార్ ఘోష్
 - 3) జేమ్స్ అగస్టస్ హిక్సీ
 - 4) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
3. ముస్లిం లీగ్ పార్టీని ఏ సంవత్సరంలో స్థాపించారు?
 - 1) 1905
 - 2) 1906
 - 3) 1907
 - 4) 1909
4. జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతం ఎప్పుడు జరిగింది?
 - 1) 1919 ఏప్రిల్ 12
 - 2) 1919 ఏప్రిల్ 13
 - 3) 1919 ఏప్రిల్ 16
 - 4) 1919 ఏప్రిల్ 23
5. ఇండియన్ సిసిరోగా ప్రసిద్ధిగాంచిన వ్యక్తి ఎవరు?
 - 1) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ
 - 2) గోపాలకృష్ణ గోఖలే
 - 3) లాలాలజపతిరాయ్
 - 4) రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్
6. లోక్‌నాయక్ అనే బిరుదు ఎవరిది?
 - 1) సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్
 - 2) జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ
 - 3) జయప్రకాశ్ నారాయణ
 - 4) సుభాష్ చంద్రబోస్
7. పంజాబ్ కేసరి అనే బిరుదు ఎవరిది?
 - 1) బాలగంగాధర తిలక్
 - 2) లాలాలజపతిరాయ్
 - 3) సుభాష్ చంద్రబోస్
 - 4) దాదాభాయ్ నౌరోజీ
8. వందేమాతరం పత్రికను ఎవరు స్థాపించారు?
 - 1) శిశిర్‌కుమార్ ఘోష్
 - 2) అనిబిసెంట్
 - 3) అరవింద్ ఘోష్
 - 4) జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ

జవాబులు: 1-3; 2-2; 3-2; 4-2; 5-1; 6-3; 7-2; 8-3.

- అమరనేని కృష్ణ